

Cu Virgil Ogășanu despre teatru

Interviu de Alecu Popovici

Ce straniu și modern *Don Quijote* e acest tânăr înalt și trist, pal ca un Armand Duval. Și totuși, dincolo de tristețe, personajul mustăcește de haz, pare gata pus pe o poză, pregătit să scoată din mincă un număr insolit de umor, un poem grațios sau o epigramă delicată. Pentru că tot ce face acest actor e învăluit în dantela unei suavități care îi încălzește sufletul lui și pe al celor care-l privesc. Gesturile lui Ogășanu sînt rotunde, largi, ca semnele pe care un dirijor le face orchestrei sale. Un Pierrot fără costum și mască. Și acesta e Virgil Ogășanu, actorul tânăr, atît de popular, de aplaudat și iubit. L-am văzut în răstimpul a citorva ore, psalmodiînd din Topîrceanu, la televizor, alături de Irina Petrescu — un „joc de-a poezia”, subțire cît un fir de paing, apoi, spunînd poezie înscenată într-un spectacol, și dînd impresia că El, actorul, improviza acolo versurile, atît era de înfrînt cu ele, și l-am mai văzut la o repetiție într-un rol care îi venea mînușă : un Werther al zilelor noastre.

Cu Ogășanu această rubrică își doboară un record : e cel mai tânăr interlocutor, pentru că atunci cînd îl întrebi de vîrstă îți răspunde ca la doctor : 33 !

— Vrînd-nevrînd, orice convorbire începe cu datele, devenite obligatorii, privind scurta dumneavoastră biografie. Am auzit că sînteți oltean.

— Într-adevăr, sînt oltean. M-am născut pe malul Dunării. La Turnu Severin. Acolo am făcut școala primară și liceul. Nu e o vorbă goală, dar și eu, ca alții alții, mi-am manifestat chemarea către teatru de pe băncile școlii. Am avut norocul să mă întîlnesc

cu profesori și, mai ales, cu un director pasionat de cultură, de teatru. Astfel încît, ca licean, mi-am făcut debutul în piesa lui Aurel Baranga — *Mielul turbat*, unde-l jucam pe Bontas. Ca elev, am mai jucat în comedia *Suflete de hirtie*, în *Trei generații*, și pe Hlestakov din *Revizorul*. Colaboram cu Teatrul Popular, cu Casa de Cultură. Entuziast, eu și ceilalți tineri interpreți, înainte de fiecare reprezentație, înainte de a în-

La 14 ani..

terpreta rolurile principale, cărăm scaunele din grădina publică. (De pe atunci, deci, dorream să avem public...) — Cum v-ați întâlnit cu teatrul profesionist?

— Dind examen la Institutul de teatru. Unde... nu am reușit. Așa că, primul an am fost doar audient. În anul II. am recuperat, însă, întârzierea. Radu Beligan a fost primul care m-a ajutat, atent cu tinerul începător, entuziast, dar trist (în situația unui candidat respins). Sufeream mult, munceam enorm, într-o clasă care a dat actori, azi nume cunoscute în teatrul românesc: Iliea Tomoroveanu, Mariella Petrescu, Ion Caramitru, Ștefan Radof, Costel Constantin și alții.

Anii de ucenicie sînt de neuitat pentru activitatea mea ulterioară și, în general, pentru întreaga mea profesiune. Am avut-o profesoară pe Beate Fredanov. Mi-a lăsat liberă fantezia, imaginația, m-a lăsat în permanentă „să mă joc”. Gustam voluptatea de a descoperi mereu alte lucruri noi în „munca actorului cu sine însuși”. trăiam plăcerea de a gândi, de a munci. Am fost distribuit în *Jocul de-a vacanța*, în rolul episodic al mecanicului. Am găsit 20 de variante posibile pentru a interpreta acest rol. Aceeași metodă am folosit-o și mai târziu. Munca la un rol nu se termină niciodată. Imaginația actorului trebuie să funcționeze în permanentă. Rolul nu se încheie odată cu premiera. Întîlnirea cu publicul îți dă noi sugestii, te poate conduce pe noi piste, pentru că, uneori, îți dai seama că spectatorii înțeleg altfel rolul decît l-ai gândit tu. Trebuie să îți seama de reac-

...și azi...

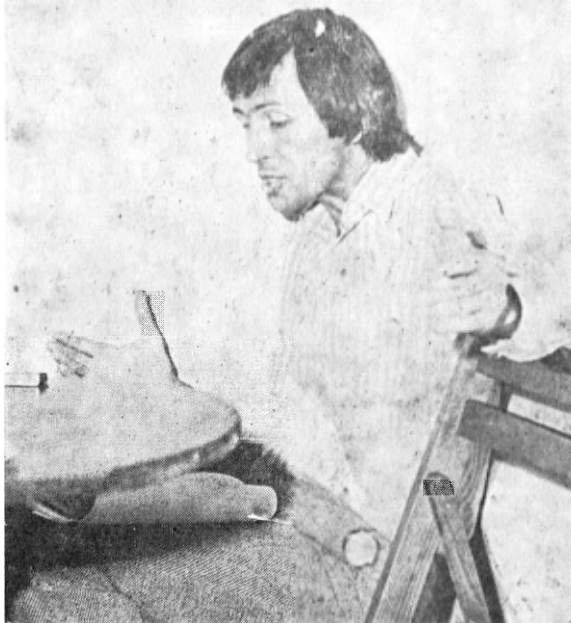
țiile publicului. Metoda pe care o utilizez cel mai des este aceea de a încerca să mă detașez de rol și să-mi imaginez cum aș reacționa, dacă aș fi eu spectator. De aceea, ascult cu mare interes observațiile colegilor, ale mașiniștilor, ale plasatoarelor. Cînd mă întîlnesc seara cu prietenii, le spun, le interpretez, mereu, momente, monoloage din piesa în care repet.

— V-ați afirmat din școală ?

— În Institut n-am avut norocul unui mare spectacol. Rolul cel mai important, rol de examen final, a fost cel al lui Miroiu din *Steaua fără nume*, alături de Monica Ghiuță, și, în paralel, cu Ion Caramitru.

— Știi și eu, după cum știe toată lumea, că un capitol important în viața dumneavoastră a fost contactul cu unul dintre cele mai interesante teatre din provincie, Teatrul din Piatra Neamț.

— La Piatra Neamț mi-am dat seama cît de utilă mi-a fost perioada școlii de teatru. Din ce în ce mai mult, odată cu trecerea anilor, sînt tot mai convins de aceasta. Pentru că, adesea, constat cu tristețe că mai sînt actori care au uitat Institutul (nu diploma) ; uitare ce se manifestă prin aceea că au devenit blazați, tociți, șablonari. Au uitat tinerețea și „joaca” din Institut. Datorită școlii am căpătat gustul îndrăzneții, al căutării, datorită școlii nu vin eu ziarul în buzunar și nu aștept ca regizorul să-mi spună tot. E banal, dar totuși o repet, merseria noastră rămîne o artă. E o plăcere deosebită să ai sentimentul că anume momentele importante din spectacol le-ai rezolvat tu, prin gîndirea și sensibilitatea ta. De aceea, o distribuție trebuie să fie ideală, nu numai ca talente, ci și ca omogenitate, ca interes comun al tuturor față de căutare, față de încercare. Dacă-mi simt partenerul că „stă pe ghimpi”, pentru că are o „treabă” la televiziune, îmi taie tot elanul. La Piatra Neamț, regretatul director Ion Coman ne crease toate condițiile pentru a ne împlini aceste deziderate. M-am adaptat repede cu colectivul — de altfel, aproape toți îmi fuseseră colegi. Era o atmosferă de școală, de Institut, cu foștii noștri profesori ca regizori : Ion Cojar, Cornel Todea. Pentru profesunea mea, Piatra Neamț a fost o treaptă : o școală, dar cu salariu, la 300 de km de București. Aici am jucat rolul principal în *Nu sînt turnul Eiffel*, o piesă care, la început, m-a speriat. Ea solicita actorilor să evolueze în spații libere, fără „scune” de care să se agăte în mișcarea lor scenică (de altfel, în spectacolele noastre apelăm prea adesea la „scune”). Piesa ne invita la fantazie, la jocul cu partenerii (am jucat alături de eminenta actriță care a fost Eugenia Dragomirescu), la colaborarea cu regizorul, cu gîndurile acestuia. Munceam mult, cu patimă, zile și nopți. Aici a rămas o parte a sufletului nostru. Liviu Ciulei m-a remarcat.

Îmi place să mă bat cu rolurile...

cu ocazia unui turneu la București și, astfel, am devenit actor al Teatrului „Bulandra”.

— Deci, o nouă treaptă în evoluția dumneavoastră profesională. Cum v-ați acomodat în această echipă artistică ?

— Într-adevăr, colectivul Teatrului „Bulandra” e o mică echipă, pasionată, mereu în căutarea altor soluții artistice ; nu forme noi am căutat ; nu trăsături ale unei așa-zise avangărzi, nu piese insolite și realizări formale. Pe noi ne-a pasionat teatrul politic, teatrul cel mai nou, care răspunde unor cerințe imediate, legate de dinamica vieții, care se adaptează cel mai bine la condițiile imediate. Ce va fi astăzi ? Ce va fi mâine ? Spectatorul vrea să afle și de la noi, de la teatru. Iar teatrul nu trebuie să întîrzie nici măcar cu 24 de ore. Să anticipăm viitorul. Să fim înaintea faptelor vieții. Să visăm !

— Iată-mă, din toamna anului 1965 deci, într-o echipă cu mari actori, cu mari profesioniști. Norocul nostru : profesoara Beate Fredanov ne făcuse încă din școală legătura spirituală cu Teatrul „Bulandra”, cu repertoriul, cu stilul acestuia, pe care-l credeam Academic. M-am temut că n-o să am posibilitatea să-mi dezvolt crezul artistic ; în sinea mea, nuream gîndul că o să rămîn o umbră, undeva, în al doilea plan, la colț. Îmi imaginam cît de greu este să poți prinde aici un rol mai răsărit. N-a fost, însă, așa ; și e bine să nu fie așa, cu nici un tînăr debutant. Ideal ar fi ca toți tinerii, din primele lor luni de activitate, să capete roluri importante și, mai ales, încredere. Așa ne-am

...ceea ce e foarte important — co-
laborăm

afirmat : Caramitru, Cornel Coman, eu. Prima mea întâlnire cu noua scenă a fost prilejuită de *Danton*, în care jucam rolul lui Camille. Nu cred că am dat tot ce puteam, poate numai o „jumătate”, cealaltă a fost ratată din pricina neadaptării. Spectacolul în care m-am simțit cel mai bine a fost *Victimele datoriei*, în regia lui Grin Teodorescu. Și cel mai greu ! Au urmat : *Iuliu Cezar*, *Privește înapoi cu mine*, *Strigoii* (o cădere, din păcate), *Leonce și Lena*, *A 12-a noapte*. Făcând o retrospectivă, îmi dau seama că nu am dat, încă, întreaga măsură a resurselor mele personale, că n-am realizat comunicarea ideală cu publicul. Cu acel public pe care trebuie să-l obligi să te asculte, să te creadă, să-l convingi, deci, să reacționezi tu în raport cu reacțiile lui. Poate aceasta înseamnă până la

urmă *talent*. E ușor să obții efecte facile, e greu să pari totdeauna spontan, sincer, cald.

— *Filmul ?*

— Nu, nu m-a mulțumit nimic din ce-am făcut pentru ecran. Nu-l urăsc, dar sînt supărat pe film. Probabil că nici regizorii nu m-au văzut într-un rol mai bun, pentru că am fost distribuit în personaje șterse, compuse literar, de mințiuială, fără substanță dramatică. Mă simt vinovat față de spectatori pentru ceea ce am făcut în cinematografie. De aceea, la nici o reprezentare n-am stat în sală, alături de cei care plățiseră biletul. Pentru că nu le-am dat ce-ar fi dorit ei. Uneori, la prima apariție pe ecran, m-au aplaudat. Asta, pentru că aveau încredere în mine de pe scenă. Sa va întâmpla, oare, odată, ceva după premiera unui film prost ? Cum, cînd, vor fi trași la răspundere vinovații ?

— *Ce fel de teatru preferați ?*

— Orice fel de teatru, pentru că specializările nu duc la nimic bun. Nu disprețuiesc nici melodrama, atît de umană, atît de apropiată.

— *Menajul dumneavoastră actoricesc alături de Irina Petrescu are roade bune și în ceea ce privește munca profesională ?*

— Da ! Pentru că soția-actriță mă înțelege mai bine decît oricine, înțelege de ce vorbesc singur în casă, de ce monologhez, de ce gesticulez. Ne comentăm gîndurile în liniște, cu sinceritate și fără complimente. Vedem împreună repetiții, spectacole. Deci — ceea ce e foarte important — colaborăm.

— *Șantier ?*

— Repet rolul principal într-o foarte interesantă piesă — *Noile suferințe ale tinărilor W.*, și cred că există premisele unui viitor spectacol pasionant. Căutăm, împreună cu regizoarea Olimpia Arghir, soluțiile cele mai eficiente, mai apropiate de sufletul spectatorului tînăr, contemporan. Repet și un nou recital de poezie, pe care îl construim cu multiple mijloace actoricești, și nici într-un caz doar cu fața la public, ca la școală.

...Am 33 de ani și sînt încrezător în posibilitățile mele viitoare. Cred în ele pentru că-mi iubesc meseria, iubesc relațiile cu publicul, public pe care îl simt aproape și mă face să nu mă simt singur. Îmi place mult să muncesc, să mă bat cu rolurile, să nu-mi fie ușor, să nu o duc bine. Lupt mereu cu inerta. Am credința că n-o să ajung niciodată la „finish”. În atletism, da, poți ajunge : la noi, în teatru, te întrec, mereu, pe parcurs, alții. (N-am aflat nicidec pe cei care au ieșit primii). Trist e doar că-n meseria noastră joci numai pentru o generație. Dar pentru ea trebuie să facem totul !